

Nr 285.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till förordning angående utförsel av socker till Norge under viss tid, utan erläggande av sockerskatt; given Stockholms slott den 22 september 1914.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att antaga följande

F ö r s l a g

till

**förordning angående utförsel av socker till Norge under viss tid,
utan erläggande av sockerskatt.**

Häriigenom förordnas som följer:

Utan hinder av vad 4 § i förordningen den 11 oktober 1907 angående beskattning av socker innehåller därom, att vad i samma paragraf är stadgat om utförsel av socker utan erläggande av sockerskatt icke skall äga tillämpning, så länge den i Bryssel den 5 mars 1902 avslutade konventionen angående beskattningen av socker är för Sverige gällande, skall det tillkomma Konungen att medgiva, att under en tid av sex månader från denna förordnings ikraftträdande utförsel av socker till Norge utan erläggande av sockerskatt må äga rum i den omfattning,

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 1 saml. 205 häft. (Nr 285.) 1

som av Konungen medgives, samt på de villkor, som i ovannämnda paragraf ävensom för varje särskilt fall av Konungen bestämmas.

Denna förordning träder genast i kraft.

De till ärendet hörande handlingar skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Axel Vennersten.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22
september 1914.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Vennersten anförde:

I skrivelse den 9 innevarande september har statens industrikommissions arbetsutskott, under framhållande av att det under nuvarande förhållanden vore av betydelse att begagna varje tillfälle till export för införskaffande av valutor till landet, hemställt om vidtagande av åtgärder för möjliggörande i viss omfattning av tillfällig utförsel av socker till Norge. Enligt vad kommissionen i sin berörda skrivelse meddelar, vore nämligen för närvarande i Norge brist å socker rådande, förorsakad av utförselförbud å socker i Tyskland, från vilket land

sockerimporten till Norge under vanliga förhållanden till cirka tre fjärdedelar förskreve sig. Verkställda undersökningar gäve emellertid vid handen, att Sverige ägde möjlighet att under det nuvarande krisläget tillfälligtvis förse Norge med socker, utan att någon fara därigenom komme att uppstå för att landets eget behov av denna vara icke skulle kunna tillgodoses. Förutsättningen för att en dylik sockerexport skulle kunna äga rum vore emellertid, enligt arbetsutskottets förmenande, att gällande förordning angående beskattning av socker den 11 oktober 1907 i vissa delar ändrades. Utskottet hemställer därför, efter att hava särskilt påpekat, att en export av socker i sin tur skulle verka förmånligt jämväl för jordbruket genom att framkalla ökad betodling, att en författningsändring i nyss antytt syfte måtte vidtagas. Då det syntes möjligt, att det i Tyskland utfärdade exportförbudet å socker inom en snar framtid kunde komma att upphävas, framhåller utskottet emellertid, att det, för att Sverige verkligen måtte kunna begagna sig av det gynnsamma tillfälle att förbättra sin betalningsbalans gentemot utlandet, som här erbjöde sig, uppenbarligen vore nödvändigt att med allra största snabbhet vidtaga en eventuell författningsändring.

ver arbetsutskottets berörda framställning hava kommerskollegium och kontrollstyrelsen den 21 innevarande september gemensamt avgivit infortrat utlåtande och därvid i princip anslutit sig till utskottets förslag.

Statens livsmedelskommission, som jämväl blivit hörd i ämnet, har likaledes tillstyrkt bifall till förslaget, därvid kommissionen uttryckligen förklarat sig förutsätta, att ett medgivande till export av ifrågasatt slag icke komme att föranleda någon höjning av sockerpriset inom Sverige.

*Departements-
chefen.*

Det av industrikommissionens arbetsutskott åsyftade författningsrum, som enligt utskottets mening utgjorde hinder för den föreslagna sockerexporten till Norge, är 4 § i den ovan omförmälda förordningen angående beskattning av socker. Enligt sagda författningsrum är nämligen, så länge den i Brüssel den 5 mars 1902 avslutade konventionen angående beskattning av socker för Sverige gäller, utförsel från riket av socker utan erläggande av den i författningen stadgade sockerskatt icke medgiven. Då åtminstone för närvarande någon export av socker till Norge svårigen kan tänkas ifrågakomma utan eftergift av den eljest för denna vara stadgade skatten, torde alltså, såsom arbetsutskottet framhållit, en författningsändring vara den oundgängliga förutsättningen

för att någon sockerexport över huvud taget skall kunna äga rum. Härvid uppställer sig emellertid den frågan, huruvida icke en dylik sockerexport skulle komma i strid mot grunderna för den ovan omförmälda Brüsselkonventionen. Enligt art. 6 i denna konvention skall nämligen Sverige i likhet med vissa andra länder, så länge det icke exporterar socker, vara fritaget från vissa i föregående artiklar omförmälda särskilda förpliktelser, vilka det i varje fall icke kan vara fråga om, att landet nu, endast för att möjliggöra den önskade exporten till Norge, skulle ikläda sig. Av de förhandlingar, som vid konventionens förnyande år 1908 fördes mellan ombuden för de intresserade staterna, torde emellertid med full tydlighet få anses framgå, att en tillfällig export av den begränsade omfattning, som nu för Sveriges del ifrågasatts, icke kan betraktas såsom stridande mot konventionens bestämmelser. Då vid konferensen från en av de därvid representerade staterna såsom villkor för fortsatt anslutning till konventionen krävdes rättighet att årligen exportera en viss mängd socker, utan att landet därför skulle bli behandlat såsom sockerexporterande i den mening, som i konventionen därmed avses, framhölls nämligen från flera håll, att ett land icke borde anses såsom sockerexporterande på grund av minimala eller tillfälliga exporten utan att härför skulle fordras en fortfarande export (*exportations suivies*), som hade till föremål ganska avsevärda kvantiteter; och förenade sig samtliga ombuden i ett uttalande om välvillig hållning vid bedömandet av frågan om efterlevnaden av konventionens nu ifrågavarande artikel.

Under sådana omständigheter och då det nu upplysts, att Norge under de rådande exceptionella förhållandena icke är i stånd att från de i egentlig mening sockerexporterande länderna fylla sitt behov av dylik vara, torde det enligt min bestämda övertygelse icke kunna anses innebära någon överträdelse av Brüsselkonventionens bestämmelser, om Sverige i den begränsade omfattning, som dess egna tillgångar medgiva, under en tid framåt tillåter skattefri export av socker till Norge, för att såmedelst bidra till avhjälpan av den i sagda land rådande bristen å ifrågavarande konsumtionsartikel.

Den nästa fråga, som vid prövning av detta ärende framställer sig till besvarande, är den, huruvida den inhemska sockertillgången medger, att export får äga rum. En undersökning, som verkstälts för att utröna, huru förhållandena i berörda avseende gestalta sig, har otvetydigt givit vid handen, icke blott att våra sockerförråd jämte det beräknade utbytet av den under innevarande höst färdiga betskörden mer än

väl räcka till för att tillgodose landets sockerkonsumtion, intill dess en ny betskörd kan tagas i anspråk för sockertillverkning, utan även att jämväl med en rätt avsevärd export av socker överskott komme att uppstå på den inhemska marknaden. Om sålunda den förefintliga tillgången på socker kan anses lämna utrymme för någon utförsel av nämnda vara, lärer därjämte samma tillgångs storlek innebära en god garanti för att, därest sockerutförseln hålles inom lämpliga gränser, av denna utförsel icke skall framkallas någon ökning av sockerpriset inom landet. I avseende å sistnämnda sak vill jag för övrigt framhålla, att det i varje fall lärer vara angeläget att tillse, att sockerexporten får äga rum endast under sådana förhållanden, att sockerpriset icke på grund därav höjes.

Sedan jag nu har påvisat, att hinder ur de berörda förhållandena icke möta mot anordnande av en viss export av socker, och då uppenbarligen avsevärda fördelar skulle tillföras vårt land, om en dylik utförsel komme till stånd, anser jag mig böra förorda, att anordningar vidtagas för möjliggörande av densamma.

Då det är angeläget att tillse, att exporten hålles inom behöriga gränser, lärer det icke vara lämpligt att lämna ett allmänt medgivande om skattefri export, utan torde det böra överlämnas åt Kungl. Maj:t att i varje särskilt fall pröva, huruvida och i vilken omfattning export får äga rum, därvid det bör ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma, under vilka villkor utöver de i 4 § av sockerbeskattningsförordningen stadgade utförseln må medgivas. Givetvis bör Kungl. Maj:t härvid också se till, att de ökade kostnader för kontroll med mera, som genom dessa anordningar kunna komma att drabba statsverket, varda på ett eller annat sätt av exportören gottgjorda.

Den ifrågasatta anordningen för möjliggörande av sockerutförsel till Norge är givetvis av tillfällig natur, och torde detta böra komma till uttryck jämväl i så måtto, att för densamma fastställles en begränsad giltighetstid av sex månader.

De för här omförmälda ändamål erforderliga bestämmelserna torde böra upptagas i en särskild författning.

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst ett i enlighet med ovan angivna grunder utarbetat *förslag till förordning angående utförsel av socker till Norge under viss tid, utan erläggande av sockerskatt*, hemställde departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att antaga samma förslag.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle proposition till riksdagen avlåtas av den lydelse, bil. litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gunnar Schumacher.
